

Jakt og fiske

i Hedmark

NJFF
Hedmark

Inkluderingsdag i Engerdal
side 4

Introjakt på elg
side 14

Svinepest
side 17

Politikerdag i Løten
side 19

**Ole Mattis
Lien**
913 07 272

ole.mattis@njff.no

**Marius
Hassve**
924 33 656

marius.hassve@njff.no

**Mari Tangen
Evensen**
974 67 070
(permisjon)

mari.evensen@njff.no

**Ada
Bredalen**
911 27 732

ada.bredalen@njff.no

**Signe Helene
Lund**
481 39 599

signe.lund@njff.no

Nytt fra NJFF Hedmark Årgang 25

Kontoradresse

Norsk Skogmuseum
Solørvegen 151, 2407 Elverum
Postboks 191, 2402 Elverum
Telefon 62 42 51 81
Bankkonto 1813.14.08516
Org nr. 971295511
E-post: hedmark@njff.no
www.njff.no/hedmark

Ansvarlig redaktør

Ole Mattis Lien
Grafisk produksjon
Spire kommunikasjon AS

Annonser

Leikny Solheim, Spire kommunikasjon
tlf 907 53 494
leikny@spirekommunikasjon.no

Trykk Flisa Trykkeri

Forsidefoto

Foto: Kjell Erik Moseid

Det er høst, det er høstingstid i skogen og på fjellet. Det er ikke bare mat vi høster, det er også minner, kameratskap og sosial tilhørighet. Håper dere har hatt mulighet til å høste noe av dette.

For de som sanker må vi vel si at det har vært gode muligheter i løpet av høsten både med bær og sopp. Dette har gitt mange kilo med prima mat i både glass og fryser. Resursen er nok vesentlig mindre utnyttet i dag enn i tidligere tider. Jeg vet ikke om vi har blitt latere, om vi har fått dårligere tid eller om det er mindre kunnskap om mulighetene som har ført til at vi har blitt dårligere på å utnytte disse ressursene. Det er nok ikke smaken, for når det kommer på bordet ser de fleste det som en delikatesse.

Når det gjelder jakt så er tilbakemeldingene varierende. For å starte med fuglejakt så har det vært en kjedelig sesong for de som jakter rype. Særlig dårlig resultat av tellinger har gitt begrensede muligheter for jakt i Sør-Norge. Dette må vi vise respekt for, og vi vet at det kommer bedre år senere. Det er heller ikke noe godt år for skogsfuglen.

Når det gjelder harejakt er nok selve harejegeren mer rødlistet enn selve haren. Vi registrerer dog harepest i en del områder etter at bestanden har vært god. Harejakt-sesongen er lang og mulighetene er mange. Håper losene gjaller i skogene ut over senhøsten og vinteren.

Elgen er det viltet som gir størst fyllingsgrad i fryserne i Hedmark. God mat og en viktig ressurs som

vi må ta godt vare på. Elgbestanden har generelt en nedadgående utvikling. Dette er delvis en ønsket utvikling. I noen områder begynner bestanden å bli marginal. Et interessant spørsmål er hva som er forklaringen på dette. Er det rovdyr? Er det klimautvikling? Er det beitegrunnlaget som er under press? Er det feil kjønnsfordeling i bestanden? Eller er det forvaltningen? Svaret er nok sammensatt og temaet har nok vært diskusjonstema i mang en jaktkoie i løpet av høsten. Jeg har tro på en kompetansebasert forvaltning hvor vi tar ut riktige dyr og riktig volum. Det er viktig at vi forvalter over store nok områder og har en forvaltning som ser framover i tid, og ikke ligger på etterskudd. Kunnskapen om forvaltning bør styrkes og kunnskapen må brukes.

Rovviltnemdene har besluttet uttak av det nye Rafjell-reviret i vårt

område. Vi håper at dette vedtaket blir stående. Ut fra våre erfaringer må vi nok forvente noen videre diskusjoner om dette. Vi håper dog at julenissen har med gode nyheter rundt dette i år også. Vi i NJFF Hedmark har brukt vår stemme i prosessen til å tydeliggjøre viktigheten av forutsigbare og gode arbeidsforhold for jegerne.

Det er fortsatt mye igjen av høstingssesongen og en stund til jul, men ettersom dette er årets siste NJFF-Hedmark-nytt vil jeg benytte anledningen til å takke for dette høstingsåret.

Med ønske om en fredfull jul og riktig godt nytt år med nye muligheter og gode opplevelser.

Nils O. Øverby
styreleder NJFF Hedmark.

” Det er viktig at vi forvalter over store nok områder, og har en forvaltning som ser framover i tid

Nok et år går mot slutten. Mange fine aktiviteter, kurs og prosjekter er gjennomført i NJFF regi. Jakt- og fiskeskoler, introjakter, skoleprosjekt og jakt- og fiskedager for å nevne noen. Sommer og høst er også tida for egne aktiviteter og turer med jakt og fiske i fokus.

Men det har også vært noen mørke skyer innen vårt felt. Påvist afrikansk svinepest i Sverige slo ned som en bombe. I skrivende stund er 49 villsvin påvist smittet og døde i Fagersta området Västmanlands län vest for Stockholm. Dette er bare ca. 20 mil øst for svenskegrensa ved Kongsvinger. Afrikansk svinepest er en svært alvorlig sykdom som er dødelig for gris og villsvin. Mattilsynet skriver om afrikansk

svinepest på annet sted i landet. Vi jegere har en viktig rolle i kampen mot afrikansk svinepest. Jegere og andre som ferdes i naturen har plikt til å melde fra til Mattilsynet dersom de oppdager syke, skadde, eller døde villsvin, slik at de kan ta prøver av disse. Ved jakt i utlandet er det også svært viktig å følge de råd og pålegg som er gitt for å ikke risikere å få med smitte inn i Norge.

Som om ikke det var nok med nyheten om afrikansk svinepest, kom også opplysningene om at hundens lille bendelorm var påvist hos en elg i Stor Elvdal. Dette er første gang dette er påvist i Norge. Et stort informasjonsarbeid ble igangsatt for å nå alle elgjegere med informasjon om dette før elgjakta. Funn av denne parasitten medfører meldeplikt til Mattilsynet.

Planlegging av 2024 har startet i NJFF Hedmark. Arbeidet med terminlister for konkurransevirksheten er snart i mål og vil bli presen-

tert om kort tid. Jaktskytterne hadde sitt årlige møte der stevnekollisjoner ble løst og regionmesterskap og landsdelsmesterskap ble bestemt. Det er godt å se at figurjakta ruller i gang igjen. Blant jaktskytterne er det bekymring rundt rekruttering. Høye ammunisjonskostnader er den største årsaken mener jaktskytterne. Når det gjelder jaktskyting er det startet et arbeid med nytt regelverk som skal gjelde fra 2025–2029. Her startes prosessen nå med innspillrunde til alle lokalforeninger og regionlag. Benytt anledningen til å komme med innspill til forbedringer av reglementet rundt jaktskyting, og send innspillene til regionlaget. Alle innspill vil bli tatt med i den videre behandlingen.

På fiskesida gjøres det et godt arbeid i regionen om dagen. Mange gode prosjekter både hos lokalforeningene, og i regionlaget. Flere gode kartleggingsprosjekter, overføringsfiske og tilrettelegging for fiskevandring har vi vært vitne til i år. Her i regionlaget har vi konsentrert oss mye om Mjøsørretens oppgangs-

og gytemuligheter i vassdrag og sidevassdrag som drenerer til Mjøsa etter at utsettinger av ørret er stoppet. Sammen med lokalforening, i dette tilfellet Løiten JFF, har et stort kartleggingsarbeid blitt utført. Dette gjelder Stabekken, Fura og Vingerjessa. Vandringshindringer, gamle miljøsynder og andre forhold er avdekket. Mange av disse er enkle å gjøre noe med. Frustrerende er det derfor å se at sendrektige avgjørelser og tillatelser gjør arbeidet med dette vanskelig, selv om vi har fått noe midler til det. Faren er stor for at vi nå må returnere disse tilskuddsmidlene til det offentlige igjen. Dette er synd for miljøet og Mjøsørreten.

Jakt- og fiskesesongen er på hell, selv om noen ivrige rev- og harejegere drar sesongen til godt over nyttår, og isfiskerne får en ny rennesanse! Vi i NJFF Hedmark håper alle har hatt et rikt jakt- og fiskeår og ønsker alle riktig god jul og godt nytt år!

Ole Mattis Lien, regionssekretær NJFF Hedmark

Vi ønsker å takke for samarbeidet i året som har gått!

GOD JUL OG GODT NYTTÅR!

Julehilsen fra NJFF Hedmark
Ole Mattis, Ada, Marius, Mari og Signe

Inkluderingsdag i Engerdal

Tekst: Marius Hassve.

Foto: Signe Helene Lund

Hva er vel bedre enn å tjuvstarte helgen med vilttaco og nystekte vafler toppet med kortreist multe? Sammen med Fjellheimen leirskole arrangerte NJFF Hedmark en høstdag med fokus på mat fra skog og fjell.

Hva slår vel en solrik dag i Engerdal midt i september? Ingen verdens ting i følge arrangører, deltakere og assistenter! Vi skinte alle om kapp med sola denne flotte høstdagen. Gode minner skapes gjennom mestring, sosialt fellesskap og god mat, og der er Fjellheimen leirskole suverene.

Dagen startet med informasjonsmøte inne, før det bar i vei med viltbehandling og kokkelering over åpen flamme. Imens viltkokken lokket til seg både mann og mus, inkludert en sulten postmann, ble det tid til både naturbingo og hesteridning i det flotte nærmiljøet. Når aktivitetene så var vel utførte var det tid for lunsj, med både en av skogens konger- og gull på menyen. Deltakere hadde tidligere på dagen vært svært ivrige og hjelpsomme under flåingen av både tiur og orrhane. Iveren ble ikke noe mindre når skogsfugl og hjortevilt ble servert sammen øvrig tilbehør toppet med trollkrem. Dagen ble så avsluttet med bålcaffe og bålsteekte vafler med multe.

NJFF Hedmark takker for laget, og håper på reprise i 2024, både her og med andre deltakere med spesielle behov.

Demonstrasjon av behandling av vilt, viltmatlaging og steking av vafler toppet med nyplukket multe. De beste matopplevelsene er de vi deler sammen!

Vi har mye til felles med våre hunder

Det lønner seg å raskt få kontakt med ny kamerat.

Tekst og foto: Hans Ole Solberg

Vi har mye til felles med våre hunder. Eller som Erik Wilsson har kalt sin bok, «Hunden – menneskets speil».

Som oss mennesker, er hunden et sosialt dyr som trives i små grupper. Hos oss tilsvarende hundeflokken familien, venneflokken, fotballaget eller ei mindre gruppe med felles normer, der vi kjenner trygghet og solidaritet. Denne likhet i sosial sammenheng er sjølve nøkkelen til hundens posisjon som menneskets beste venn og medhjelper. Det skal også være det fundamentet som oppdragelse, utdanning og dressur av hunder hviler på.

Det skal startes i god tid ... Hundens sosiale tilpasning må starte alt på valpestadiet. Derfor skal den unge hunden så ofte som mulig være sammen med mennesker. Gjennom både å vise vennlighet og sette grenser for den unge hunden, klargjøres rangordningen samtidig som hundens oppmerksomhet og samarbeidsvilje utvikles.

Valpen skal allerede tidlig få klart for seg hvor den står på familiens sosiale rangstige. Det kan imidlertid ikke nok legges vekt på, hunden skal ikke kues. En hund betrakter som sin sjøklare leder, bare den som har oppnådd dens respekt

gjennom å være rettferdig, bestemt og konsekvent. All framgangsrik hundedressur bygger på et harmonisk forhold mellom hund og en tydelig og respektert leder.

Hard handling hemmer hunden. I hundeflokken eksisterer ulike former for aggresjon, som ved rangordning og avvising. Gjennom rangordning hevder det enkelte medlemmet sin posisjon i flokken. Avvisning har til hensikt å støtte vekk et uønsket flokkmedlem. Dette er viktig å ha klart for seg. Forstår hunden fullt ut hvorfor den tilfeldigvis har havnet i unåde, får irettesettelsen effekt sjøl om den ikke er særskilt følbær. Innser hunden derimot ikke sammenhengen mellom forseelsen og korrigeringen, oppfatter den førerens misnøye som avvissende aggresjon. Irettesettelsen får da ikke noen som helst positiv virkning på hundens atferd. I stedet opplever hunden at den ikke er ønsket og trekker seg unna, blir redd og krypende. Skjer dette gjentatte ganger, mister hunden helt tilliten til føreren og evnen til å ta til seg dressur.

Hunden må være med på notene. Straff er ingen innlæringsmetode og kan aldri forme en hunds atferd i positiv retning. Derimot oppnås framgang i all dressur om den ønskede atferden gradvis trenes opp gjennom en systematisk oppbygd innlæringsfase i gjensidig forståelse mellom hund og fører. Hunden må alltid forstå hvorfor den korrigeres.

Gjennom belønning av riktig atferd vil hunden raskt forstå at dette lønner seg. Spesielt under den tidligste innlæringsfasen av et nytt moment, bør hunden belønnes «rikelig» ved den minste framgang. Også senere, under den videre treningen, belønnes hunden når den utfører oppgaven riktig. I denne sammenhengen er det viktig å være klar over at hundens tilpasning til ulike former av virksomhet, miljø m.m., aldri får overskride den enkelte hunds evner.

Ingen hunder er like. Alle hunder må gjennomgå en eller annen form for oppdragelse eller dressur for å fungere i vårt samfunn. Med bakgrunn i rase og bruksområde, er det imidlertid stor forskjell på hva som kreves av ferdig skolerte hunder. Av selskaphunder krever vi normalt kun en viss grad av lydighet for at å skape gode relasjoner mellom hund og mennesker i dens nærhet. For bruks-, vakt-, tjeneste- og jak-

thunder er kravet vesentlig høyere. Det kan derfor måtte kreves en mer gjennomført dressur for at hunden skal fungere pålitelig sjøl i en vanskelig eller fristende situasjon. For en elghund vil dette kunne være innkalling fra los, og for en fuglehund ro i oppflukt.

Sommer og høst er gjerne valpetid. Mange har hentet sin nye håpefulle og er forhåpentligvis, klar til å legge ned den jobben som skal til for å få en god jakthund og kamerat. Benytt de ulike innlæringsperiodene, - og bli med på et dressurkurs om du har mulighet. Det stimulerer både deg og hunden, gir et spark bak om det er tungt å komme i gang. Bruk denne tida GODT!

Anbefalte julegavetips og til eget studie:

«Dressur av jakthunder. Fra valp til god kamerat» – NJFF

«Hunden – människans spegel» – Erik Wilson

Gjennom belønning av riktig atferd vil hunden raskt forstå at dette lønner seg.

De nordiske jakt- og fiskedagene 2023

Tekst: Signe Helene Lund og Mari Tangen Evensen

Foto: Mari Tangen Evensen

De Nordiske jakt- og fiskedagene er blant landets fremste møteplasser for jegere, fiskere og friluftinteresserte og ble i år arrangert for 59. gang!

10.–13. august var vi på plass på De Nordiske jakt- og fiskedagene på Norsk skogmuseum. Dagene i forkant var vi svært spente da værmeldingen varslet ekstremvær med kraftig regn og økende vannstand i Glomma. Heldigvis ble været ikke så ille som fryktet, og dagene forløp nesten akkurat som normalt. Det eneste vi ikke fikk gjennomført var fisking i fiskedammen da den sto under vann.

Vi storkoste oss på jakt- og fisketorget sammen med utvalget vårt for barn, ungdom og kvinner, kvinnekontakter, ungdomsledere og ungdommer fra forskjellige lokallag. Det var masse folk innom oss og mye aktivitet!

Ellers på torget var NJFF med aktivitetsløype, informasjon, gevirdommere, samarbeidspartnere og butikk. Vi hadde «skapet med det

rare i» – konkurranse, aktiviteter for barn, informasjon og servering av bålkaffe. Skjeftemaker Stein Erik Bredvold var til stede med våpentilpassing. Markus Zander som bygget trekano var også på plass. Løiten JFF fikk ikke hatt fisking for barn i fiskedammen, men hadde ansvar for en del av aktivitetsløypen for barn i stedet. Vang JFF var til stede med simulatorskying. På fredag og lørdag hadde Marius Hassve «miniforskerskole» for barn på Prestøya.

Fra NJFF-scenen var det drop-in-dressur, miniforedrag om flåing av mår med Jens Petter Halberg, utstillingstips og råd med Linda Marie Lien, miniforedrag av «Jakt i Lierne» og kåringer. Torsdag var det bukkejaktstart – og vi fikk tak i og hadde flåing, helgrilling og partering av rådyr med Jan Rønningen og Rune Pettersen. Det ble servert smaksprøver av dyrene lørdag og søndag med Anine Gutubakken Byles, NJFF, med flere. På lørdag var den store hundestillingen, Elverum utstillingen og valpeshow på søndagen.

Tusen takk til alle som var med å hjelpe til gjennom arrangementet, bukkejegere som sto for vilt, mannskap på opprigging/hedrigging, samarbeidspartnere og alle som var med å gjøre det til en suksess!

Jens Petter Halberg fortalte om fangst av mår og viste flåing.

Jan Rønningen og Rune Pettersen flår og parterer rådyr.

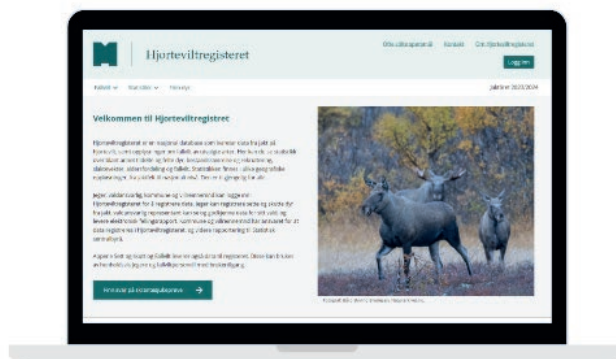
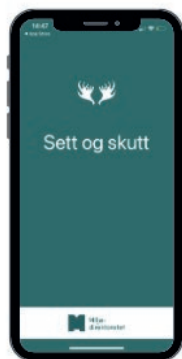

Felte rådyr og villsvin rapporteres i Hjorteviltregisteret

Tekst: Signe Helene Lund

Fra og med denne høsten (2023) er det nye regler for rapportering av felt rådyr og villsvin.

Rådyr og villsvin skal IKKE lenger rapporteres via jakt- og fangst-rapporten til SSB, men skal nå rapporteres i Hjorteviltregisteret. Etter at man har rapportert felte rådyr og villsvin direkte i Hjorteviltregisteret eller appen Sett og skutt, vil valdansvarlig representant

kontrollere og rapportere felte dyr videre til kommunen. Kommunen sammenstiller tallene for alle vald i sin kommune, og rapporterer dette

til SSB. Dette har fungert godt for elg og hjort, og fra høsten 2023 blir dette den eneste måten å rapportere felte rådyr og villsvin. Dersom

man har interne regler for rapportering i et jaktområde, skal dette fortsatt gjøres.

Kråkefangst i en annen tid!

Tekst: Ole Mattis Lien

I tidsskrift for NJ&FF i 1922–23 skriver Syver Skarsgaard Hagen en artikkel om «Kraakefangst med fosformos, altså gift».

Han skriver at han sist vår mottok fra Norsk Jæger og Fiskerforening noen eksemplarer «Fangst av kraaker», og skriver videre at det kanskje kunne interessere tidsskriftet å høre litt om min «kraakefangst».

Syver Skarsgaard Hagen skriver i 1922:

«Jeg fik i mai maaned tilsendt fra Kronen apotek 5 kg fosformos med opfordring å anvende den paa bedste maate. Paa samme tid som jeg fik kraakegiften mistet jeg en sau som hadde kommet på laaven og forspist seg på korn. Jeg tok saa kjøt av saueskrotten og malte det paa en kjøtkvern, og blandet det med fosformos. Denne deig blev da rød og meget appetitlig for kraakene. Paa samme tid holdt min gaardsgut paa at kjøre gjødsel paa akeren. Han hadde da samtidig med en krukke av kjøtdeigen, og strøk med en pinde en deigbit paa gjødselhaugene hist og her. Kraakene kom gjerne samme dag og forsynte seg med lungemosen, som blev

deres siste maaltid. Sent en aften tok jeg kadaveret av nevnte sau og dro det bort paa en aker. Tok saa ublandet fosformos og strøk inn i kjeften og den oppsprettede hals og buk paa sauene. Andre dagen var jeg bort til en nabogaard og da var det en hel flok med kraaker ved sauekadaveret. Da jeg kom tilbake en times tid senere hadde kraakene sat sig i bjerkene langsmed veien og elven som rinder like ved. Hele kraakeflokken sat og duvet og saa fordrukne ut, og var meget tammere enn kraaker her pleier at vere. Da jeg hadde kommet ca. 200 meter bort fra kraakene, stanset jeg og saa tilbake, og idet samme fik jeg se at en av kraakene gik på hodet i bakken og var død. Dagen etter vilde jeg se bort dit hvor kraakene hadde sittet og da fandt jeg flere døde kraaker. Muligens hadde nogen flyttet seg, mens andre var falt i elven, saa jeg ikke kunde finde dem. Men jeg er sikker paa at hele kraakeflokken gik med, og det var 15 a 20 stk.

Litt senere paa vaaren var jeg turer ind paa fjellet og la ut kraakegift paa setervolde, øer og langs kjørev-eier, for sistenævnte som især leder kraakene ind paa fjeldet. Den kraake som jeg har fundet længst ind paa fjeldet laa ved kjøreveien til Tvist sæter ca. 8 km fra bygden. For at faa drept kraaker længer

Foto er hentet fra Tidsskrift for NJ & FF 1922–1923. Rypebestand var viktig da som nå.

nedover dalen, leverte jeg kraakegift til flere mænd som jeg viste vilde bruke den med omtanke. Det varte ikke længe før den første sending fosformos var brukt op, og da fik jeg en lignende forsendelse fra Kronen apotek ved Harald Stange Kr.a. De mænd som jeg overlot kraakegift til kunde konstatere at giften hadde virket bra, da der fandtes døde kraaker overalt i skog og mark. Hvis alle bygder foret sine kraaker med fosformos, vilde snart rypebestanden øke. For kraakene er uten tvil den største

ødeleggelse av fuglereider. Som eksempel herpaa kan jeg nævne at da jeg var gjetergut fandt jeg paa en uke 7 rype-reder hvorav 5 blev ødelagt av kraaker. Jeg vil som interessert for vildet faa rette en tak til den som har ydet bidrag til kraakenes utryddelse»

Da som nå var jegerne opptatt av rype- og småviltbestandene. Heldigvis har metodene for predatorkontroll endret seg på 100 år ...

Lisensfelling av ulv

Tekst: Ole Mattis Lien
Foto: Viltkamera Stange skadefellingslag

Rovviltnemndene i region 4 og 5 har fattet vedtak om å felle inntil 18 ulver i tre revirer innenfor forvaltningssonen for ulv. Ett av disse revirene ligger i Innlandet.

Dette er det helnorske Rafjellet reviret i Kongsvinger kommune. De to andre revirene som skal tas ut er

grenserevirene Rømskog og Fjornshøyden, som deles mellom Norge og Sverige i Akershus og Østfold. Intensjonen er å ta ut alle individene i revirene som i hvert revir er satt til seks dyr. Kvoten er avgrenset til å gjelde foreldreindivider og deres avkom som enda ikke har vandret ut fra revirene. Av hensyn til å sikre et effektivt uttak av dyr i revirene Rafjellet, Rømskog og Fjornshøyden og samtidig redusere risikoen for å felle dyr som ikke tilhører reviret, fastsettes fellingsområdet av Statsforvalteren sammen med SNO og lokal kompetanse nærmere oppstart av lisensfelling.

Fellingsområdet fastsettes med bakgrunn i siste tilgjengelige informasjon om områdebruk og kjent forekomst av andre ulver i nærliggende områder. Fellingsområdet kan endres av Statsforvalteren i løpet av fellingsperioden. Det søkes avtale med svensk rovviltforvaltning om uttak av revirene Rømskog og Fjornshøyden skriver rovvilt-nemndene i sitt vedtak. Videre heter det i vedtaket: De ytre rammene for lisensfelling er 1. januar til 15. februar 2024.

Av hensyn til behovet for et best mulig kunnskapsgrunnlag om revir før lisensfelling starter og

risiko for felling av andre dyr enn de som tilhører reviret, fastsettes fellingsperioden av Statsforvalteren nærmere oppstart av lisensfelling. Statsforvalteren kan både utsette oppstart av lisensfelling og avslutte denne selv om ikke alle dyr tilhørende revirene er felt. Hensikten er å legge til rette for et effektivt uttak av dyr tilhørende revirene Rafjellet, Rømskog og Fjornshøyden samtidig som risikoen for felling av dyr som ikke tilhører revirene reduseres.

Rovviltnemndene vedtok også at Setten-reviret, med genetisk verdifulle individer (F0 og F1), GPS-merkes kommende vinter 2023/2024.

Utenfor forvaltningssonen for ulv har rovviltnemndene i region 4 og 5 vedtatt et uttak av til sammen 14 ulver. Fellingsperioden her starter 1. desember 2023 og avsluttes 31. mai 2024.

Jegerne som vil delta i lisensfelling har plikter å holde seg oppdatert om status for lisensfelling under fellingsforsøk. Statsforvalteren oppretter en kvotetelefon som gir jegerne opplysning om antall felte dyr og hvor mange dyr som gjenstår på kvoten. Jegerne plikter også å registrere seg som bruker av Statsforvalterens løsning for SMS-varslingsom status for lisensfelling.

Historisk bjørnefelling

Tekst: Ole Mattis Lien Foto: Statens naturoppsyn

Under høstens lisensjakt på bjørn ble det felt ei bjørnebinne i Bronkberget vest for Glomma i Våler kommune.

Dette er den første binna i moderne tid felt i gamle Hedmark vest for Glomma. Det må minst være 125 år siden sist dette hendte opplyser Erik Ola Helstad i Statens naturoppsyn til rovdyr.org.

Helstad opplyste også at binna veide 90 kilo og sannsynligvis var to år gammel.

Jaktlaget hadde en synsobservasjon av bjørnen, som senere dukket opp på et viltkamera. Etter dette ble jakt iverksatt, og bjørnen ble felt.

Bjørnen var den første som ble felt under ordinær lisensfelling, senere er det felt ytterligere to bjørner før lisensfellingsperioden var over 15. oktober. Disse ble felt i Stor-Elvdal og Engerdal. Det er i tillegg tatt ut fem bjørner på skadefelling i Norge i år.

I vårt naboland Sverige drives det også lisensfelling av bjørn. Her var kvoten i 2023 på 649 bjørner.

EcoToxInn

500 kr per mink eller skarv

Et nytt forskningsprosjekt ved Høgskolen Innlandet skal måle miljøgifter i mink og skarv, og tar imot dyr fanget eller skutt:

- 25 mink og 25 skarv langs Glomma (Nord for Elverum)
- 25 mink og 25 skarv langs Glomma (Glåmdalen, sør for Elverum)
- 25 mink og 25 skarv fra Storsjøen og Renaelva
- 25 mink og 25 skarv fra Gudbrandsdalslågen (Gudbrandsdalen, nord for Mjøsa)

Skarv må være skutt i innenfor lovlig jakttid. Vi utbetaler 500 kr per dyr. Vi tar imot mink fanget fra Mars 2022 – Desember 2023, og skarv skutt høst 2022 og høst 2023. Vi henter dyr hjemme hos deg innen 3 måneder, eller du kan levere på kontoret til Norges Jeger- og Fiskeforbund i Elverum eller på Høgskolen Innlandet, Campus Evenstad. Du må registrere med GPS el. nøyaktig hvor dyret er fanget/skutt.

Vi ser frem til samarbeid med jegere og fangstfolk!

For mer informasjon og henting/avlevering av dyr:

Henting av kadaver, levering Evenstad: Marianne Lian (marianne.lian@inn.no, tlf 46114317)
Levering av kadaver Elverum: Marius Hassve (marius.hassve@njff.no, tlf 92433656)

Glommen Mjøsen Skog

Ta kontakt med våre erfarne skogbruksledere for gratis befarings- og faglige råd om ungskogpleie - hvordan du kan øke verdien på skogen din.

www.glommen-mjosen.no

Er du ikke medlem, men vil bli det?

Norges Jeger- og Fiskeforbund Hedmark

Som NJFF-medlem er du med på å sikre dagens og morgendagens jakt- og fiskemuligheter. I tillegg gir vi deg muligheten til å bli enda bedre til det du liker aller best.

Scan QR-koden og bli med!

NJFFs jentehelg!

Tekst og foto: Signe Helene Lund

Helgen 25.–27. august var det NJFFs jentehelg, der lokalforeningene arrangerte aktiviteter for kvinner over hele landet!

Det finnes et stort mangfold av aktiviteter for kvinner i NJFF og helga 25.–27. august ble det satt ekstra søkelys på dette. Flere av lokalforeningene i Hedmark arrangerte varierte og spennende aktiviteter og vi var på besøk hos noen av foreningene som arrangerte.

Sosial kveld med foredrag

Nes og Helgøya JFF, Furnes JFF, Romedal/Vallset JFF, Vang JFF, Stange JFF og Løten JFF sparket i gang jentehelgen og årets jakthøst med en sosial kveld på Nes Barne-skole. Dette var en kjempefin og sosial kveld med aktuelle og spennende foredrag om fugl og sikkerhet ved duejakt av Anita Aasterud og fiskeforedrag av Therese Larsson Jernberg.

Nydelig viltmat ble servert på Kick off!

Det var nydelig mat med smaksprøver av vilt og fisk og det hele ble avsluttet med planlegging av helgens jakt. I løpet av helga ble det arrangert introjakt på due i Stavsjø, Løiten, Romedal og Stange, samt introjakt på rev i Stavsjø. En helg med spennende og trivelige aktiviteter for kvinner på Hedmarken!

Åsnes JFF markerte jentehelga med overnattingstur på Risbekk koia fra fredag til søndag. I løpet av helgen ble det gjennomført et mangfoldig utvalg av aktiviteter, derav salongrifleskyting, mat på bål, samt fising i både Flisaelva og Rogsjøen. Uansett alder var helgen en trivelig og sosial opplevelse for både eldre og yngre deltakere!

Åmot JFF arrangerte også en rekke aktiviteter for damer denne helga. Aktivitetene har inkludert fiske i Renaelva, skyting på reirduer og med rifle, spennende foredrag av Siri-Lill L.M. Moen og Linda D. Stubsveen som er gründerne bak selskapet WILAMAYA FISHING AND HUNTING, samt andejakt for å nevne noen.

Det ble en fantastisk helg med flotte arrangementer og stiftelse av nye bekjenskaper! Arrangørene var svært fornøyde, og tilbakemeldingene fra ivrige deltagere viser at jentehelgen over hele regionen har vært en suksess. Vi har mange engasjerte og flinke damer i lokalforeningene våre som har lagt

På introjakt due ble det fall!

ned imponerende innsats og fått til fenomenale arrangementer!

Vi håper også at enda flere lokalforeninger blir med å arrangere jentehelg neste år slik at mangfoldet av aktiviteter for kvinner blir enda større!

Halgeskyting hos Åmot JFF med god oppføring og gode tips fra instruktør!

Samling for ungdomsledere og kvinnekontakter

Tekst og foto: Signe Helene Lund

NJFF Hedmarks utvalg for barn, ungdom og kvinner (BUK) tar sikte på å arrangere årlige samlinger for ungdomsledere/ansvarlige og kvinnekontakter i lokalforeningene våre!

Hvert år arrangeres det et mangfold av aktiviteter for barn, ungdom og kvinner i vår region. Det er utrolig mange flinke folk i lokalforeningene som jobber aktivt mot det å få med seg og arrangere aktiviteter for disse målgruppene.

NJFF Hedmarks utvalg for barn, ungdom og kvinner (BUK) inviterer i skrivende stund alle ungdomsledere/ansvarlige og kvinnekontakter til en samling 18. november på Norsk skogmuseum. Denne samlingen kan brukes til å bli bedre kjent, knytte kontakter på tvers av foreninger, samt få nye ideer til aktiviteter og motivasjon til videre arbeid med barn, ungdom og kvinner. Det vil bli aktuelle temaer, foredrag og erfaringsdeling gjennom dagen og viltmat på Forstmann Spisested.

Vi håper å se så mange som mulig av kvinnekontaktene og ungdomslederne/ansvarlige der!

Vi gleder oss!

Bilder fra da Jakt- og fiskeskolen (JOFS) i Våler og Åsnes var på elgjakt.

Foto: Sunniva Øverlien

Fiskeforvaltning

Mjøsørret fanget i Vingerjessa ved Myklegard.

Tekst og foto: Marius Hassve

En ny feltsesong ved en av mjøsørretens elvebredder står ved veis ende, og med det er det på tide med en oppsummering av årets fiskeforvaltningsprosjekter.

Med 300 000 kroner i støtte til restaurering og tiltaksplanlegging i Fura fra vannregionmyndighet og Miljødirektoratet så det lenge lyst ut for å bedre forholdene for langveisfareren. Dessverre gikk ikke alle tillatelsene vår vei, så det praktiske arbeidet er satt på pause ut året.

Vannområdekoordinater for Mjøsa og de øvrige forvaltningsmyndighe-

tene har vært fantastiske i prosessen. Håpet om å bedre forholdene for mjøsørreten og sikre god økologisk tilstand lever i beste velgående med slike engasjerte og dyktige fagfolk ved roret.

NJFF Hedmark & Løiten JFF fortsatte i 2023 kartleggingen av Svartelvavassdraget, i år med fokus på Vingerjessa. Rapporteringen til statsforvalteren avsluttes i skrivende stund. Noen lyspunkter er det oppover vassdraget, dog er det jevnt over mange strekker med store menneskelige påvirkninger. Her får vi alle ta en del av skylda! Med målrettede tiltak vil vi utvilsomt kunne øke tettheten av ørretrakter. Som et eksempel kan områder som er kanalisert og utrensket for større stein få påfyll av sistnevnte. Trær kan også felles ut i elva for å skape flere standplasser. Utlegging av gyttegrus er et annet tiltak, dog er det i noen

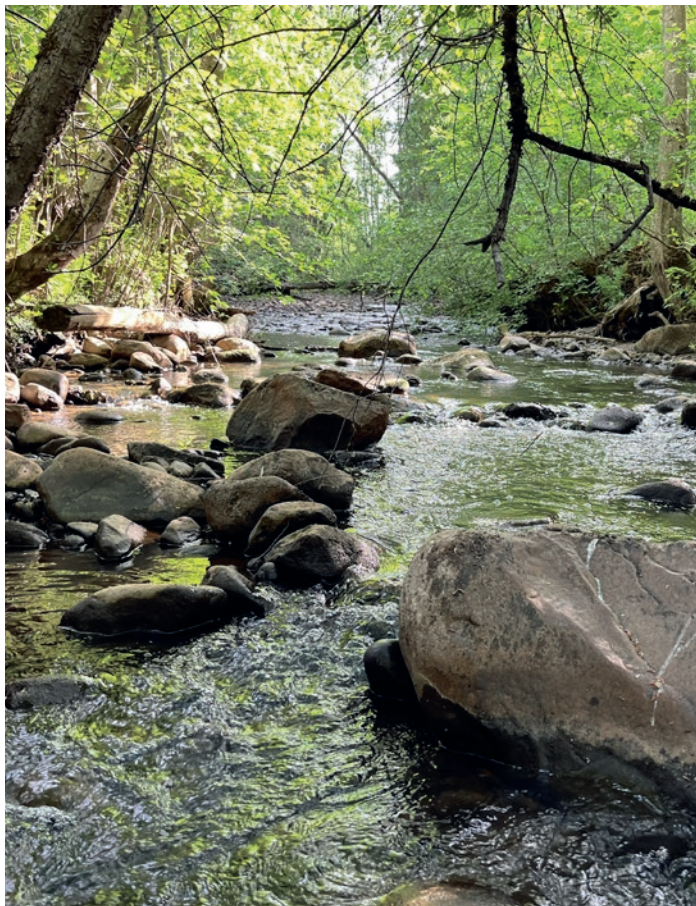
områder kanskje nok å rippe opp i den hardpakke elvebunnen. Med Miljødirektorates nye tilskudsordning skal det ikke stå på mangende økonomisk støtte til tiltak. Penger er derimot ikke alt har vi erfart, så kanskje det skal jobbes i større grad med å tilrettelegge for grunneierorganisering og driftsplanlegging?

NJFF Hedmark har også deltatt i mer lokale ressurskartleggingsprosjekter, deriblant i Stange, Kvikne, Stor-Elvdal og Rendalen. Her har vi enten gjennomført prøvefiske i sin helhet eller stått som faglig ansvarlige gjennom fiskeforvaltningskurset som vi holder på Høgskolen i Innlandet, Campus Evenstad dette semesteret. Ressurskartlegging har fått en sentral rolle i høstens høgskolekurs, da både i et fiskeforvaltnings- og vannforvaltningsperspektiv. Dette for å lære hvordan tilpasse drift og

driftstiltak i lokaliteter med ulike naturgitte forhold og menneskelige preferanser. Ulike tiltak, være seg tynning, fiskeutsettinger, habitajustering eller restaurering har også blitt viet ekstra oppmerksomhet. NJFF sitt forvaltningsarbeid viser nemlig at det er et stor etterspørsel etter slik kunnskap, kunnskap som er essensiell for å ta vare på fiskeressursene våre.

Vi i NJFF Hedmark takker for oppdragene og vil samtidig informere om at vi står klare til å ta på oss flere i 2024. Dette for å sikre fiskeglede til alle for alltid!

Slik det bør- og ikke bør se ut. Ser du forskjellen?

SMÅDYRKLINIKK I ELVERUM

Veterinærhuset

TIMEBESTILLING

Vi utfører det meste av forebyggende behandling, indre-medisinske utredninger og bløtvevskirurgi. Akutt syke dyr/ dyr som trenger øyeblikkelig hjelp vil bli prioritert.

TRYGGHET

Vi jobber for å tilby faglig og personlig trygghet for deg og dyret ditt.

TA KONTAKT

Vårt nummer 62 41 50 00 er tilknyttet vakthavende dyrlege også utenom klinikkens åpningstid.

Åpningstider

Mandag, tirsdag og fredag 9–16.

Onsdag og torsdag 9–18.

(Kan variere ved sommertid.)

Kirkeveien 58
2413 Elverum
Tlf 62 41 50 00
post@vethuset.no
vethuset.no

DØGNVAKT TLF 62 41 50 00

Byggeklare hyttetomter ved FEMUNDSELVA

Kontakt:

Statskog SF | Tlf: 74 21 30 00

E-post: post@statskog.no

www.statskog.no

Introjakt på elg i Gravberget og Tørberget

Tekst og foto: Ada Bredalen

Introjakt på elg ble avholdt 11.–15. oktober i Tørberget og Gravberget.

Begge introjakt-kursene ble arrangert på Statskogs arealer. I Tørberget hos Høljedalen jaktlag med Torbjørn Lysfoss som jaktleder, og i Gravberget på Halberget jaktlag med Arne Foss som jaktleder. Det ble vellykkede dager med motiverte, lærevillige, engasjerte og hyggelige introjakt-deltakere!

Introjaktene er planlagt for nybegynnere som vil lære mer om storviltjakt. Det er også mulig for deltakerne å bli med på dette tilbudet andre året for å bli en enda bedre storviltjeger. Her bygges kompetanse med trygge rammer og med bunn solide og erfarne faddere. Det ble fine dager på elgjakt fylt av naturopplevelser, spenning, bålkos og stillhet, men også med gode sosiale måltider krydret med kunnskapsformidling. Jakt er og gir så mye, noe også deltakerne fikk erfare.

Oppstart av introjaktkursene startet på onsdag kveld med noen timers gjennomgang av teori fra jakt, lovverk og ettersøk til hva man bør pakke i sekken. Torbjørn Lysfoss i Tørberget og Ada Bredalen i Gravberget tok seg av denne formidlingen.

Torsdag morgen ble det ved begge kursene avlagt en tur på skytebanen. Det er autoriserte rifleinstruktører på hvert av disse kursene, slik at deltakerne får veiledning både i form av skytestilling, tilpassing av våpen og sikkerhet som de trenger. Alle avslutter skytebaneturen med noen skudd med jaktammunisjon slik at de vet at våpenet går riktig under jakta, og muligheten til å treffe elgen er maksimal. Etter dette ble det jakt resten av dagen for begge lagene.

Det ble full klaff allerede første jakt dag for deltakerne i Tørberget. Hanna S Mikalsen fikk skutt en kalv, og da ble det opplæring i vomming under kyndig ledelse.

Senere ble det også flåing av elgen. De hadde en mønnet elg hengende så på kvelden kom Jan Rønningen og viste partering av elg noe som også ble veldig godt mottatt. Jan er dyktig til å involvere deltakerne, og de var ivrige og skar velvillig i vei. Det ble elgjakt fra A til Å på en og samme dag for Høljedalen jaktlag i Tørberget!

På kurset i Gravberget kom Håkon Brenna fra politiet på ettermiddagen, og fortalte om lover og regler tilknyttet jakt, og formidlet bla. teori omkring ettersøk, oppbevaring av våpen og krav for å jakte i Norge. Det ble god dialog mellom deltakerne og han, og mange situasjoner ble belyst.

Fredag ble det ikke felt noen elg, men på kveldstid tok Jan Rønningen turen til Gravberget for å vise partering på slakteriet på Gravberget Gård, noe som ble like vellykket denne gangen som dagen før i Tørberget.

Hos Høljedalen jaktlag overnatter og bespises deltakere og jaktlag på Jugerud, ei stor koie med plass til mange, mens det hos Halberget jaktlag ikke er mulighet for å huse alle på samme sted. Der legges det derfor årlig opp til en sosial kveld i Furubekk koia fredag med felles bespisning av elghakk og multekrem. Dette blir alltid godt mottatt både av deltakere og jaktlaget.

I Gravberget ble det felt en kalv på lørdag. Den ble felt av jaktlagsdeltakere denne gangen, men det var veldig nære på for en deltaker å få skutt. Spenningen var i hvert fall til å ta og føle på. Deltakerne ble også denne gangen samlet for å slakte, med påfølgende feltkontroll. Etter dette var det klart for uttransportering og flåing av elgen. Dette er viktig læring for deltakerne for å se hvordan man tar vare på viltet. Vi ser at dette gir bratt læringskurve for deltakerne i form av at de får delta på prosessen fra jakt til slakt.

Knut Ole Mellembakken fra Halberget jaktlag har høy kompetanse på våpen og ammunisjon. Han er lærer og er veldig dyktig til å formidle, og stilte velvillig opp for å fortelle om våpenstell, kuler og krutt til deltakerne på lørdagskvelden i

Fornøyd introjakt deltaker i Tørberget.

Fornøyde introjakt på elg deltakere og Halberget jaktlag.

Gravberget. Også denne kvelden ble fylt med et par interessante og lærerike timer.

Søndag startet Halberget jaktlag med sliping av kniver ved Arne Gransjøen. Noe som også ble godt mottatt av deltakerne. Skarpe kniver er viktig arbeidsredskap på jakt.

Utpå dagen på søndag steg stemningen hos Høljedalen jaktlag da deltaker Sunniva Gaasemyr fikk skutt en stor flott elgokse! Deltakerne fikk da mulighet til å delta på ny læringsrunde med utvømming og flåing, og en flott avslutning på introjakt i år.

Det var en kjempefin gjeng med introjakt-deltakere i år. De har gitt tilbakemelding om at de synes at det var fantastiske kurs med innhold over forventningene, en tilbakemelding som både NJFF Hedmark, jaktlagene og Statskog som grunneier setter stor pris på. Vi skolerer årlig storviltjegere via disse introjaktene, og håper at noen kan hjelpe oss dersom det er behov for flere jegere på elgjaktlaget ved å tilby disse deltakerne gjestejegerplasser etter dette kurset. Ta gjerne kontakt hvis dette behovet melder seg.

Vi ønsker å rette en ekstra takk til Statskog som gir oss muligheten til å arrangere introjakter på sine områder, og til jaktlagene som bidrar med sin tid og kompetanse.

Økt godtgjørelse for jakt på villsvin!

Tekst: Signe Helene Lund Foto: Ole Mattis Lien

Landbruks- og matministeren presenterte i oktober ny politikk og styrkning av godtgjørelsesordningen for villsvin felt i Norge.

På et villsvinmøte avholdt i Aremark i slutten av oktober presenterte landbruks- og matminister Geir Pollestad ny politikk og styrkning av godtgjørelsesordningen for villsvin felt i Norge. Det nye målet er å utrydde bestanden vi har av villsvin i Norge. For å få til dette, øker regjeringen nå den økonomiske kompensasjonen til jegere og grunneier.

På møtet presiserte landbruks- og matministeren at det viktigste fremover er at jegerne skyter enda flere villsvin enn det som gjøres i dag, og at grunneiere som har villsvin legger bedre til rette for effektiv jakt. I skrivende stund styrkes Mattilsynets godtgjørelsesordning, som innebærer mer penger til jegere som skyter villsvin og for de som melder om døde, syke og påkjørte villsvin. Som en prøveordning får også grunneiere der villsvin blir skutt godtgjørelse.

Jegerne må sende inn fullstendige prøvesett fra villsvin felt under jakt i Norge for å få godtgjørelsen. Det er Mattilsynet som administrer ordningen og betaler ut godtgjørelse til jegerne.

De nye satsene er:

- Fra 1000 til 3000 kroner per felte hanndyr.
- Fra 2500 til 5000 kroner per felte hunndyr.
- Fra 3000 til 4000 kroner ved melding om funn av påkjørte, syke og døde villsvin.
- Som en prøveordning får grunneier 4000 kroner per felte villsvin på sin eiendom.

Det kan hentes ut prøvesett hos oss på NJFF Hedmark!

Kurs og aktiviteter

Tekst: Ada Bredalen

Mer info om alle våre kurs i aktivitetskalenderen på hjemmesiden: www.njff.no/hedmark

Påmelding til kurs via aktivitetskalenderen på våre nettsider.

Dersom det ønskes mer informasjon ta gjerne kontakt med NJFF Hedmark på tlf.: 62 42 51 81, eller e-post til: ada.bredalen@njff.no

Påmeldingsfrist til kursene er 2 uker før arrangementets oppstart, der ikke annen dato er oppført. Forbehold om endringer.

Kurs/aktivitet	Sted	Tid	Pris medl./ikke medl.	Info
Jegerprøvekurs	Elverum	15.1.-	2250/3000	Dette er 30 timers jegerprøvekurs for å gå opp til jegerprøve-eksamen. Jegerprøvekurs er obligatorisk for å få gå på jakt i Norge. Alle som fyller 14 år i kalenderåret eller eldre kan delta. Kurset vil hovedsakelig foregå på kveldstid.
Takseringskurs	Nord-Odal		600/1000	Lær hvordan man takserer rype og hønsfugl. Kveldskurs.
Dressurkurs unghund/valp	Elverum		2100/2850	Grunnleggende dressur og lydighetskurs for unghund/valp. Kurset arrangeres over 8 kurskvelder, hvor første kvelden er teori uten hund.
«Storviltjegerens ansvar – mer enn du tror» - Jaktlederkurs	Åsnes		2000/2750	Pensumet tilfredsstillende krav til jaktlederkurs. Egner seg for storvilt jegere og hundeførere generelt, og jaktledere spesielt. Det tar for seg jaktlederrollen, lover og forskrifter, ansvar, forvaltning, human jaktutøvelse og ettersøksjakt -teori og praktiske øvelser i felt.
Videregående ettersøk	Åsnes		1700/2400	Kurset er for jaktledere, jakthundeiere, ettersøksjegere og de som er ansvarlige for gjennomføringen av offentlige ettersøk. Obligatorisk for alle som tar på seg ettersøksoppdrag for det offentlige. Ettersøk Videregående er et todelt kurs hvor deltageren selv skal gjennomføre del 1 med påfølgende elektronisk eksamen på egenhånd. Dette e-lærings kurset finnes på Miljødirektoratets hjemmesider: https://www.training-portal.no/mintra/p/miljodirektoratet Denne delen skal tas på egenhånd før oppmøte på kurs del 2.
Introjakt på elg for nybegynnere	Gravberget	09.-13.10.	3100/4900/5900	Bli med på elgjakt med veiledning under trygge forhold på flott Statskog jaktterreng. Vi stiller med det meste du trenger; overnatting, mat, jakthunder, erfarne instruktører og jaktfaddere. Begrenset antall plasser. Send oss søknad dersom dette virker fristende!
Introjakt på elg videregående kurs	Gravberget	09.-13.10.	3100/4900/5900	Introjakt på elg videregående kurs stiller krav til tidligere å ha deltatt på introjakt på elg nybegynner eller for jenter/nybegynner. Dette er et kurs for å styrke kompetansen for den nyetablerte jegeren på flott Statskog jaktterreng. Begrenset antall plasser. Send oss søknad dersom dette virker fristende!
Introjakt på elg for jenter/nybegynner	Tørberget	9.-13.10.	3100/4900/5900	Bli med på elgjakt med veiledning under trygge forhold på flott Statskog jaktterreng. Vi stiller med det meste du trenger; overnatting, mat, jakthunder, erfarne instruktører og jaktfaddere. Begrenset antall plasser. Send oss søknad dersom dette virker fristende! Jenter prioriteres!
Introjakt på elg videregående kurs	Tørberget	09.-13.10.	3100/4900/5900	Introjakt på elg videregående kurs stiller krav til tidligere å ha deltatt på introjakt på elg nybegynner eller for jenter/nybegynner. Dette er et kurs for å styrke kompetansen for den nyetablerte jegeren på flott Statskog jaktterreng. Begrenset antall plasser. Send oss søknad dersom dette virker fristende! Jenter prioriteres!

Sykdommen afrikansk svinepest ble i september påvist på villsvin i Sverige. Norske myndigheter ønsker hjelp fra norske jegere til å bekjempe både villsvin og sykdommen i Norge. Illustrasjonsfoto: Colourbox

Afrikansk svinepest i Sverige – hva nå?

- **Jakt på villsvin.**
- **Send inn prøver av felte villsvin.**
- **Meld fra hvis du finner døde villsvin.**
- **Sørg for å ikke ta med deg smitte fra utlandet til Norge.**

Dette er hovedbudskapet fra Mattilsynet til norske jegere etter at det er påvist Afrikansk svinepest på villsvin i Sverige.

Afrikansk svinepest (ASP) er en svært smittsom og alvorlig virusssykdom hos svin, både ville og tamme. Siden det i september ble påvist smitte på villsvin i Sverige, har det vært stort fokus på forbyggende tiltak for å hindre spredning av smitte til Norge og især til tamgris.

Jegere har en viktig rolle
Veterinærinstituttet og Mattilsynet ønsker hjelp fra jegere og lokalbefolkning ellers til å ta prøver av og melde fra om døde villsvin. Mattilsynet utbetaler godtgjørelse

til dem som melder fra om syke og selvdøde villsvin, og til jegere som sender inn fullstendige prøvesett fra villsvin felt under jakt i Norge. Jo større plass det er mellom hvert villsvin, desto mindre er sjansen for smitte dem imellom.

Dødelig sykdom

I tillegg til at villsvin i seg selv er uønsket i Norge, er sykdommen afrikansk svinepest en sykdom som skal bekjempes. Syke dyr får høy feber og dårlig allmenntilstand, og de fleste dør innen 10 dager. Et utbrudd av afrikansk svinepest i Norge medfører omfattende bekjempelsestiltak.

Ikke ta med deg smitte fra utlandet

Du som jakter villsvin i utlandet, må være ekstra påpasselig med å ikke dra smitte til Norge. Det er svært viktig å vaske og desinfisere alt utstyr og klær brukt på jakt. Det er fordi støvler brukt i områder hvor villsvin ferdes kan bære med seg smitte selv om man ikke har vært i nærheten av selve villsvinet. Det er forbudt å ta med svinekjøtt og villsvinkjøtt ut fra områder med restriksjoner for svinepest.

For mer informasjon:

- Mattilsynet:
<https://www.mattilsynet.no/dyr/dyresykdommer/afrikansk-svinepest>

- Veterinærinstituttet:
Afrikansk svinepest (vetinst.no)

- Jordbruksverket i Sverige:

<https://jordbruksverket.se/djur/djurskydd-smittskydd-djurhalsa-och-folkhalsa/aktuellt-lage-for-smittsamma-djursjukdomar/afrikansk-svinepest>

FAKTA

Dette er afrikansk svinepest

Afrikansk svinepest (ASP) er en svært smittsom og alvorlig virusssykdom hos svin. Både ville og tamme svin kan få sykdommen. Smitte spres ved kontakt mellom dyr, men også ved at grisene spiser kjøtt fra infiserte dyr. Sykdommen gir høy feber, nedsatt allmenntilstand, dårlig matlyst og blødninger i huden. De aller fleste griser som er smittet, vil dø etter 2–10 dager. Virusets smitter ikke til mennesker.

Tiltak

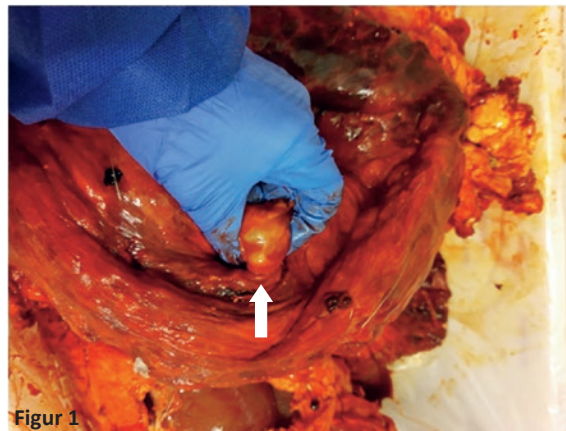
Afrikansk svinepest er en sykdom på nasjonal liste 1. Dette innebærer at den er kategorisert som svært alvorlig, og et utbrudd vil medføre omfattende bekjempelsestiltak. Per nå er det ikke påvist smitte i Norge, og det er ikke iverksatt tiltak. Mattilsynet og Veterinærinstituttet overvåker situasjonen nøye og har planer for bekjempelse av svinepest.

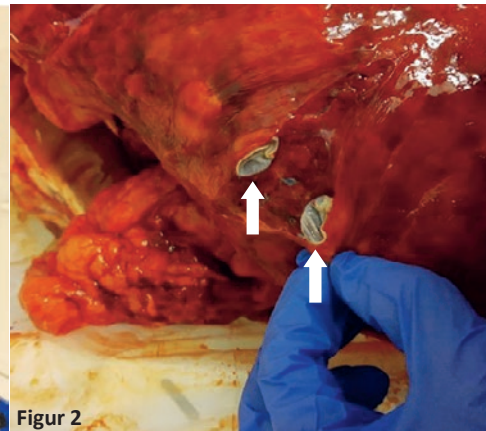
På jakt etter hundens dvergbendelmark i elg

Tekst: Andrea L. Miller, Rebecca Davidson og Malin Rokseth Reiten
Bilder: Per Langdal

Etter det første funnet av parasitten hos elg i fjor ber forskerne jegere være på vakt for unormale forandringer i slaktet. Funn av denne parasitten er meldepliktig til Mattilsynet.

Figur 1

Figur 2

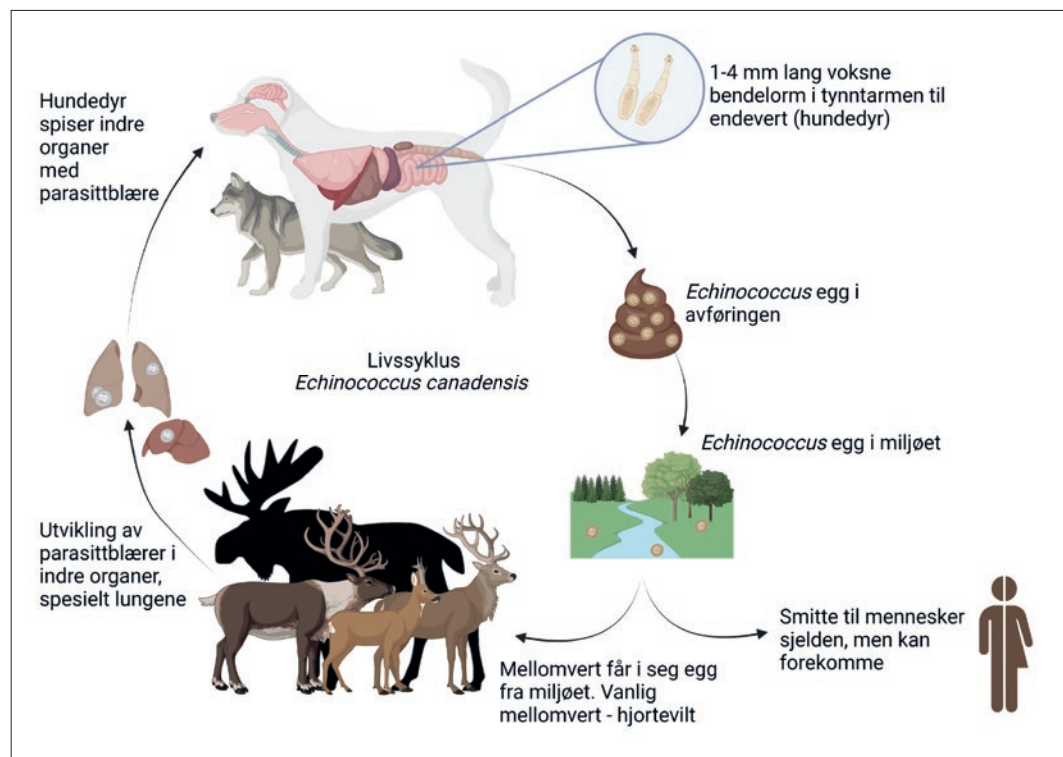
Figur 1 og 2: *E. canadensis* G10 parasittblærer i lunger hos elg.

I fjor ble hundens dvergbendelmark, *Echinococcus canadensis* G10, ECG10, påvist for første gang i Norge hos en elg skutt i Stor-Elvdal. Nå samarbeider Veterinærinstituttet, Mattilsynet og Høgskolen i Innlandet om å informere jegere om parasitten for å innhente mer kunnskap om parasittens utbredelse.

ECG10 er en bendelmark. Voksne mark finnes i tarmen hos hundedyr som ulv og hund. Eggene skilles ut med avføring i miljøet. Hjortevilt, som f.eks. elg, som får i seg egg utvikler parasittcyster/blærer i lunge og lever. Marken livssyklus blir fullført når infiserte organer spises av et hundedyr. Hundedyr viser ingen tegn til sykdom.

Mennesker som får i seg egg fra avføring eller miljø kan bli smittet, men på verdensbasis finnes svært få tilfeller av smitte med ECG10. For å unngå smitte anbefales det derfor å ikke la hundene få tak i rått slakteavfall. Hvis det likevel skjer, kan parasittbehandling vurderes i samråd med veterinær.

Parasittblærer kan finnes i lunger og lever hos elg eller andre hjortevilt. Størrelsen kan variere og det kan være én til flere blærer. De er faste å kjenne på, og er fylt med klar væske. Det er svært viktig å kjenne på lungene, da blærene kan være lettere å kjenne enn å se.

Figur: Livssyklus *Echinococcus canadensis*. Figuren er laget av Rebecca Davidson med BioRender.com og med Moose clipart #11870 fra clipart-finder.com

Varslingsrutiner

Ved funn av mistenkelige forandringer i lunge og/eller lever hos elg eller andre hjortedyr bør Mattilsynet kontaktes for en vurdering. Ta bilder og lagre lungene og leveren kjølig fram til du får videre instruks.

FUNN av denne parasitten er MELDEPLIKTIG til Mattilsynet. Ring: 22 40 00 00

Last ned infoarket til jegere HER
www.vetinst.no

Politikerdag ved Furas bredder

Tekst: Marius Hassve. Foto: Ole Mattis Lien

NJFF Hedmark inviterte tidligere i høst til politikerdag ved Furasaga i Løten kommune. Bakgrunnen for at nettop Furasaga ble valgt er vår og Løiten JFF sin gjennomførte kartlegging av menneskelige påvirkninger på mjøsørreten her.

Kartleggingen viser at det fortsatt er forbedringspotensiale for å øke den naturlige rekrutteringen. Med statsforvalterens vedtak om å kutte ut en utsettinspraksis som utvilsomt har tjent sitt sportsfiskeformål er det derfor viktig å se på alle muligheten for å sikre også fremtidig godt sportsfiske i Norges største storørretlokalitet, Mjøsa. Mange bekker små gir som kjent en stor å. Bevaring og utvikling av de små systemene våre er også i tråd med det norske lovverket inkludert det implementerte vanddirektivet. Gjennomføringen avhenger dog av politisk vilje, og til nå har vel det vært litt så som så.

Fagdagen startet med velkomsthilsen og innledning fra styreleder og daglig leder i NJFF Hedmark, Nils Øverby og Ole Mattis Lien. Det faglige arbeidet ble så lagt frem for tilhørerne som for dagen var et imponerende bredt spekter av

politikere. Det ble så demonstrasjon i bruk av elektrisk fiskeapparat, en viktig metode i det vitenskapelige kartleggingsarbeidet. De vannstandsavhengige barrierene, to demninger, ble så inspisert. Her ble forslag om tiltak lagt frem og diskutert. Hva om forskning og forvaltning samarbeider om et prosjekt som tar sikte på å overvåke antall oppvandrende gytefisk før og etter gjennomført tiltak herav sammenligner tettheten av ørretrekrutter? Kanskje et slikt prosjekt også kunne vært et ledd i å viderutvikle mjøsørretfiske på rennende vann, til glede for både eier og bruker?

Dagen ble så avsluttet med mjøsørret rett fra grillen. Mon tro om ikke hovedingrediensen i måltidet denne dagen hadde sitt opphav fra Fura? NJFF Hedmark takker for oppmøte og håper på økt fokus på innlandsfiskeforvaltning i årene fremover.

Two forskjellige fiskemetoder, den ene et ledd i å sørge for å øke fangst-sannsynligheten for den andre.

Politikere fikk servert både fakta av vår leder Nils Øverby, og mjøsørret rett fra grillen.

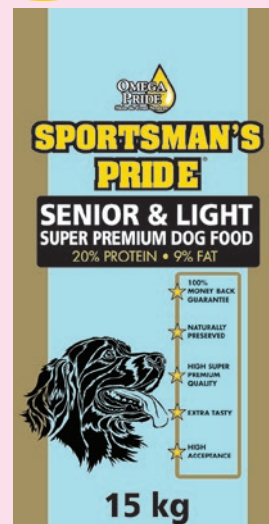
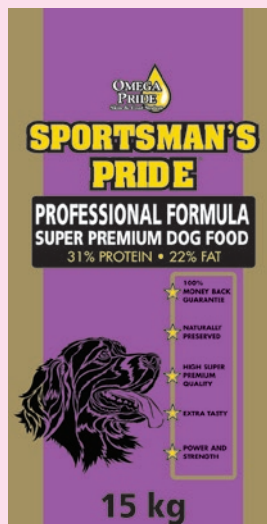
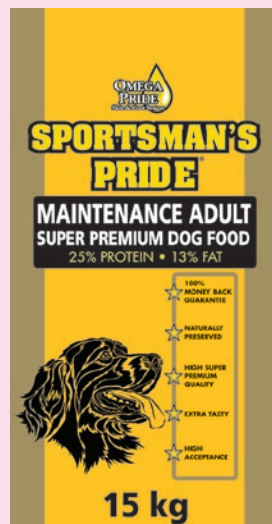
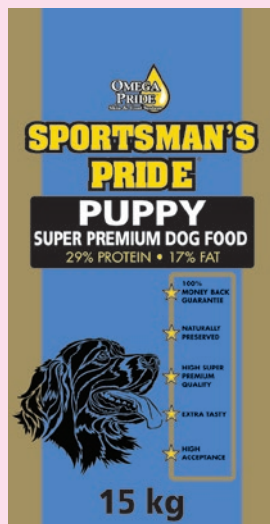

HUNDEFÔRAVTALEN

Sportsman's Pride – utviklet og sammensatt av ledende produsenter i Tyskland og USA. De beste råvarer, ingen kunstig tilsetning og erfaring gjennom generasjoner. Et toppfôr som gir de beste resultater både for deg og hunden.

Nytt utsalgsted for NJFF Hedmark i Elverum!
Tunet, Gamle Trysilveg 3
Åpent man-fre kl. 9-16

Det lønnsomme valget!

- Høy kvalitet
- Lav NJFF pris
- 100% fornøyd garanti
- Fritt levert 2 paller ass.
- Inntekt til foreningen
- Premie-/sponsorfond foreningen kan benytte seg av ved arrangement

Hunder over hele landet føres daglig med Sportsman's Pride

La foreningen være din fôrleverandør

Alle medlemmer i NJFF får kjøpt **SPORTSMAN'S PRIDE** til gunstig medlemspris hos følgende forhandlere for NJFFs foreninger i Hedmark:

- Evenstad JFF
- Femund JFF
- Furnes JFF
- Løiten JFF
- NJFF Hedmark (Elverum)
- Nord-Odal Jakt- og fiskeforening
- OS JFF (Østerdalen)
- Stange JFF
- Vang JFF
- Vestmarka JFF
- Ytre Rendal JFF
- Åmot JFF
- Åsene JFF (Trysil)

Se www.njff.no for kontaktinfo til forhandlerne

SPORTSMAN'S PRIDE

www.porthos.no